

ZIAR SĂPTĂMĂNAL — CULTURAL ȘI INFORMATIV.

ȚARA ESTE ÎN DOLIU

Asasinarea Primului Ministru Armand Călinescu

Personalitatea fostului Prim Ministru

Fostul președinte de consiliu a jucat în viața politică a României unul din cele mai strălucite roluri.

Dintr-o familie de ofițeri, Armand Călinescu a făcut serioase studii de drept, luându-și licența la facultatea din București, iar doctoratul la Paris.

Înapoi în țară s'a ținut departe de luptele politice, refuzând unele demnități oferite de guvern.

În anul 1920 s'a înscris în partidul național-țărănesc, unde, din primele zile a desfășurat o activitate intensă.

Colaborator intim al conducătorilor partidului național-țărănesc, Armand Călinescu a avut însărcinări politice covârșitoare.

Numit șef de organizație în județul Argeș, fostul președinte de consiliu a reușit să-și facă aici fieful politic. Cu un prestigiu deosebit, s'a prezentat în fața corpului electoral pentru prima dată în anul 1923, când a fost ales cu o mare majoritate de voturi.

ASCENSIUNEA

De atunci, cariera sa politică s'a desfășurat sub semnul categoricelor succese. Șeful partidului național-țărănesc, preocupat să aplice un program vast pentru ridicarea țărânilor, l-a numit prefect de Argeș.

În câteva luni de zile, județul devenise un adevărat șantier. Marile realizări din timpul cât a fost prefect, l-au impus atenției cercurilor politice.

Președintele consiliului de atunci a cerut ca Armand Călinescu să fie numit subsecretar de stat la Domenii.

În noua calitate, Armand Călinescu s'a achitat mai mult decât conștiincios.

ÎN GUVERN

În ultima guvernare național-țărănistă, pe baza acestor certificate, i s'a dat subsecretariatul dela ministerul de interne.

A urmat, apoi, o lungă și laborioasă activitate parlamentară. Marile lui calități au făcut ca partidul în cadrele căruia activa, să-i încredințe cele mai grele misiuni.

Respectat de toate cercurile politice, indiferent de culoarea lor, Armand Călinescu devenise un factor hotărâtor. Cunoșcător adânc al tuturor problemelor, preocupat în special de prestigiul statului și ridicarea clasei țărănești, în perioada turbure care a premers constituirea cabinetului Goga, Armand Călinescu s'a pus la dispoziția Factorului suprem, luându-și sarcina conducerii ministerului de interne, departament pe care l-a păstrat și în guvernul prezidat de Patriarhul Miron Cristea.

A fost apoi, în celălalt cabinet, și ministru al Educației Naționale. Armand Călinescu a urcat rând pe rând cele mai înalte trepte de demnitate în stat.

PREȘEDINTE AL CONSILIULUI

Numit vicepreședinte al consiliului, a urmat la președinția consiliului, după moartea Patriarhului Miron.

Ca președinte al consiliului a deținut și departamentul de interne și apărarea națională.

A fost sufletul noii mișcări de renaștere națională și a organizat noul organism politic: „Frontul renașterii Naționale”.

Moartea lui Armand Călinescu lasă un imens gol în viața noastră publică, tocmai în momentul când energia lui ar fi fost mai folositoare.

Victima odiosului asasinat a căzut fiind numai în vârstă de 46 ani. Ev.

Comunicatul consiliului de miniștri

D-l Armand Călinescu, președintele Consiliului de miniștri, a fost asasinat mîineleste Joi 21 Septembrie, ora 14, în apropiere de locuința sa.

Asasini, membri ai fostei gărzi de fier, au fost arestați.

Noul președinte al consiliului de miniștri depune jurământul în cursul acestei după amiezii, după care va avea loc un consiliu de miniștri.

Un gest rășleț, nesocotit, al ultimelor vestigii din fașta Gardă de Fier

Cercetările autorităților au stabilit un cu totul alt caracter al odiosului atentat, de cât părea la prima impresie.

Este vorba de un atentat al ultimelor rămășițe gardiste și nu de un complot cu ramificații externe sau cu semnificație internațională.

Asasinatul comis asupra primului ministru este aplicarea planului ultimelor elemente gardiste, care au urmărit răzbunarea acțiunii de restabilire a ordinii întreprinsă de fostul președinte de consiliu.

Orice interpretare internațională este exclusă în cercurile politice românești

cu atât mai mult, cu cât fostul președinte urmărea cu hotărâre și sinceritate o politică de corectă și strictă neutralitate a României.

Caracterul pur intern și limitat la un odios act de răzbunare, al atentatului, rezultă atât din elementele anchetei și declarațiile atentatorilor, cât și din calitatea lor.

Odiosul gest al ultimelor rămășițe gardiste a produs în întreaga opinie românească o profundă impresie, toată lumea vestejindu-l.

El rămâne un gest izolat, pe care setea unei reprobabile răzbunări l-a putut determina.

Cine sunt asasini și cum s'a comis atentatul

Joi 21 Septembrie la ora 14 primul ministru Armand Călinescu a fost asasinat prin împușcare pe când trecea în mașina sa spre casă, aproape de întărirea prelungirii Știrbey-Vodă cu b-dul Carol al II-lea.

Vestea teribilului asasinat a umplut de groază pe toți cei cari au auzit-o. În primul moment nu s'a știut dacă faptul era adevărat. Omul de pe stradă ca și oricare alt cetățean nu pu-

teau da crezare faptului care, la început, părea să fie doar un zvon. Se părea că este vorba de fapta unui exaltat care a reușit să pătrundă în studioul postului nostru de radiodifuziune și să anunțe ceiace nimănui nu-i venea să creadă: asasinarea primului ministru Armand Călinescu. S'a văzut mai târziu că zvonul era o tristă realitate. Comunicatul citit la radio a pus capăt unei nedumeriri generale.

Impresia în oraș a fost extraordinară. Gazetele erau asaltate la telefon de mulțimea care cerea confirmarea faptului și amănunte în legătură cu asasinatul. Oamenii se adunau în grupuri pe stradă comentând faptul cu o vie emoție. Strada își pierduse din freacățul ei iar pe fețele pietonilor se citea o profundă indignare. Spre seară magazinele, instituțiile și tot felul de localuri au arborat steagul cernit, mărind și mai mult

tristețea orașului.

Vitrina dela Julieta are acum aspect de tristețe adâncă. În mijloc este așezat doar portretul primului ministru Armand Călinescu. Un portret mare, pe marginea căruia atârna un tricolor și o fașie neagră de mătase.

Spectacolele s'au întrerupt iar orchestrele de prin grădini sau localuri au amuțit.

Câtă jale, câtă tristețe s'a așternut pe străzi și în ca-

sele oamenilor.

ASASINI

Atentatul a fost pus la cale în modul următor:

După descoperirea nucleului terorist legionar din str. Pretorien nr. 8, la 8 Februarie 1939, nucleu care urmărea același scop avocatul Dumitru Dumitrescu din Ploiești, care furnizase grenade aceluși grup, a reușit să dispară, trecând în Cehoslovacia. Mai înainte

(Continuare în pag. 3-a)

In vreme ce europenii se masacrează...

Dela un capăt la altul al civilizației noastre continent, bombele și mitralierele sfărtecă trupurile delicate ale albilor, crescuți cu atâta trudă de îndurerate lor mame. În vreme ce noroadele Europei se toacă astfel, mutual, — deschidem o statistică: aflăm din ea că Indile britanice, care în 1939 numărau 319 milioane locuitori, numără astăzi 405 milioane de suflete!... În 20 ani, așadar, — deși molestat de o epidemie de gripă spaniolă, care a făcut 12 milioane de victime, — puhoiul Hinduşilor a sporit cu 86 milioane!...

Nu veți tresări de panică, pentru stăpânirea colonială?... Optzeci și șase de milioane, — adică încă un imens popor, cât cel german de estăzi!...

Și sporul nu provine dintr-o subtilă pasiune a Hinduşilor pentru zămislirea pruncilor!... Ci din faptul că cei care se nasc, mor tot mai puțin, grație măsurilor caritabile luate de cărmulire pentru a lupta împotriva bolilor și a foametei!...

Altă statistică, acum: acum un veac, Algeria număra doar un milion de indigeni. Au sporit la 7 milioane, astăzi; și creșterea aceasta începe să dea de furcă autorităților!...

În 50 ani, populația Egiptului s'a înmulțit, ca și aceea a Japoniei!...

Japonezii se laudă că fac de cinci ori mai mulți copii decât Germanii!...

Populația Rusiei, — în ultimii 20 ani, — sporește ANUAL cu 10 milioane și jumătate de suflete!

Să ne oprim... Este îngrozitor!...

Iar în vreme ce oamenii se înmulțesc astfel pentru concurența apăsătoare a vieții, — în Australia se organizează o adevărată flotă de cargoboturi spre a îneca în larg 5 milioane de oi, cu care fermierii nu au ce face!...

Brazilia — ritual — își înecă și ea excedentul prea supărat al recoltei de cafea. Acum s'a pus să o ardă, — pentru a ventura și să chibzuiască să nu o mai pescuiească din undele amare. În Argentina, gospodarii continuă să ardă grâul în loc de surcele!...

Danemarca, — după ce ani de arândul a tot golit mla de sacale cu lapte la canal, — flutură brânza ajunsesse de pomână, și se ruinau producătorii, — s'a resemnat recent să ucidă 230.000 vaci de rasă.

Spania răvnește după pâine — Franța are un excedent copios de grâu, dar jocul forțelor economice face că în loc de a absorbi cele 15 milioane de chintale de supraproducție catastrofică ale Franței, — Madridul Împără grâne din America

de Sud...

Manufactura britanică fabrică destul fir de bumbac spre a înconjura de 120 ori sfera pământescă în pânză englezescă!... Dar la fel fac manufactura americană, și cea japoneză!...

La această rivalitate a indivizilor se gădea calomniatul Malthus, — discreditat mai târziu pentru reputația unui „malthusianism” pe care el nu l'a difuzat niciodată. Profetul acesta, — văzând lucid tocmă în vremea când pretulindeni sporea prosperitatea animată de invenția mașinilor, — descoperise o formulă înțeleaptă: „Când oamenii ajung prea numeroși să stănjenesce. Când se stănjenesce, se urăsc, — iar când se urăsc, se bat”!...

Teorema lui, — după care populația globului ar spori în progresie geometrică, în vreme ce mijloacele de subsistență nu ar crește decât în progresie aritmetică, — nu prea se ține în picioare. Dar rămâne calculul lui, după care

„populația globului, peste două s'cole, va fi cu numărul 256 față de 9, în fața unui biftek. Peste trei veacuri, va fi cu 4.096 față de 13... Iar după 2.000 ani...”

Noroc, — adăoga Malthus, — că mai intervin legile providențiale: ele se manifestează prin foamete, cutremure, molimi, prostituție, războaie!... Așa vedea el desăvârșirea speiei umane, — debarasate de exemplarele prea slabe sau leșinate!...

Prorocirea lui Malthus devine actuală astăzi, — când sunt 256 ingineri pentru 9 posturi vacante deși uzinele de încălziminte fabrică 256 perechi de ghele pentru 9 perechi de picioare!...

Vom ojunge oare vreodată la o parcelare fraternală a pământului, — fiecare om cu patru metri pătrați de proprietate, fiecare națiune autorizată să fabrice un număr contingent de copii, — niciunul mai mult?...
Din ziarul „Curentul” 27 Sept. 1939.

Preocupări serioase pentru muncitorime

Prin decizia ministerială, s'a înființat de curând un institut pentru studiul alimentației muncitorului.

În programul de reforme și îmbunătățiri ale ministerului Muncii această preocupare este privită cu tot interesul.

Condițiile de muncă în țara noastră au fost multă vreme vitrege.

Indreptări s'au adus abia în timpul din urmă, în era renașterii naționale, intronată de M. S. Regele spre a însă-nătoși o situație de adevărat dezastru și în acest domeniu, rezultat al guvernărilor politiciene.

Trebuie să amintim că în această privință, a fost de luat totul dela început.

Primele măsuri legislative ale d-lui ministru Ralea au avut în vedere să dea muncitorimii un cadru legal de organizare, pe temeiul noului regim constituțional.

S'au constituit bresle, organizații muncitorești, cu tradiții și cu frumoase amintiri de existență în trecutul istoric, în locul sindicalismului care se politicianizase. S'au reorganizat camerele de muncă.

Au fost satisfăcute, cu spirit de largă înțelegere, revindicări legitime ale acestei importante păături sociale; concediile plătite, obligația preavizului motivat la concediere, pensia de bătrânețe.

S'au ameliorat condițiile de muncă pentru minori și femei. Înființarea organizației

„Muncă și Voe Bună” a urmărit să ridice nivelul de viață sufletească a muncitorimii.

Prin crearea noului institut pentru studiul alimentației muncitorului se manifestă grija ministerului Muncii în ce privește necesitatea ameliorării vieții materiale pentru toți căți trebuiesc, în slujba producției industriale, — condițiile de hrua în primul rând.

Se dă muncitorimii o nouă dovadă de solitudine, de care trebuiesc legate nădejdi temelnice că va însemna în curând rezultate practice, m-bucurătoare. B.

Două furnici rașie

... Cum sule pești în susul apei, așa merg oamenii la Ciel...
(d-l C. Turcu, la Radio)

... Regula când seapă
Urcă inversat;
Oamenii prin apă,
Pești pe uscat...
... la desvelirea statuii
unei simonii!...

Ți-au reconstituit persoana
Cum a putut și el — poporul:
Donat-a bronzul primăria
Iar sufletul l-a sculptorului!

Vodor

Ana Cazacu a pierdut carnetul dela Asigurările Sociale, cu No. 625.311.
Se anulează.

publică și două articole a srbătoritului: Consulul englez Thomas Thorton despre Românii în 1807 și revista „Românismu” din 1870.

După încă alte două studii urmează bogate și obiective „Note și dări de seamă”.

Revista istorică, vol. XXV, nr. 7-9. Valoroasa revistă a d-lui profesor N. Iorga a apărut pentru trimestrul ce expiră, aducând câteva articole privitoare la marea războiu, precum și alte interesante studii. Versurile rimate despre Mihai Viteazul în 1508. Un călător de-acum 100 de ani: Jean Baptiste Morot; Contribuții la biografia lui Jean Lotus Carra — autor al unei istorii a țărilor române, apărută în 1777; Un țevor polon asupra luptei dela Tușora (1620).

Revista se încheie cu bogate „dări de seamă” „cronici” și „notițe” semnate în majoritate de d-l profesor N. Iorga.

Însemnări legene, anul IV, vol. XI, Nr. 9. Iașul a avut întotdeauna

Comunicat pentru Presă

Ministerul Aerului și Marinei comunică:

Se aduce la cunoștința celor interesați că la 10 Octombrie a. c. se va ține în cazarma Regimentului de Geniu Aeronautic București, Cotroceni, un examen pentru ocuparea a 60 locuri de subofițeri șoleuri mecanici ai M. A. M.

Toți elevii vor fi bursieri. Condițiile de admitere sunt prevăzute în Decizia

Ministerială Nr. 236 din 31 Iulie 1939, putându-se prezenta la examen caprali și sergenți în curs de executarea stagiului militar și din primul și al doilea an de completare, în condițiile Deciziei Ministeriale cu numărul de mai sus. Inscriserile se fac la Regimentul de Geniu Aeronautic București, în tre 1 Septembrie și 5 Octombrie 1939.

Din scrisorile și memoriile lui Napoleon I Bonaparte

Într'un recent număr din „Le petite illustration” găsim extrase din scrisorile și memoriile lui Napoleon I, unele păreri interesante pentru timpurile de azi. Cităm câteva din ele:

Prezentul nu-l decât o tranziție penibilă. Cine trebuie să triumfe? Desigur viitorul. Ei bine, viitorul e inteligența, industria și pacea. Trecutul este forța brutală, privilegiile și ignoranța.

Cel care-și salvează Patria, nu calcă nici-o lege.

Va veni o zi când victoriile se vor obține fără tunuri și baloane.

Ceea ce admir mai mult pe lume este neputința forței de a organiza ceva.

Marile puteri mor de indigestie. În războiu, ca și în dragoste, ca să ajungi la un capăt, trebuie să te vezi deapropoape.

Două puteri sunt pe lume: sabia și spiritul. Până la urmă sabia este totdeauna bătută de spirit.

Pacea este cea dintâi dintre trebuințe ca și cea dintâi dintre glorii.

Pacea trebuie să fie rezultatul unui sistem bine chibzuit, așezată pe adevăratele interese ale diferitelor țări, onorabilă pentru toți; ea nu trebuie să fie o capitulare, nici rezultatul unei abilități. Pacea este ca și o căsnicie, care atârână de-o acordare între volați.

O națiune nu se guvernează cu jumătăți de măsură. În toate acțiunile publice trebuie putere, continuitate și unitate.

Unel țării îl merge mai bine

cu mlaștri medloci dar care rămân pe loc, decât cu minștri care se tot schimbă mereu, chiar dacă sunt spirite de seamă. Un mlaștru nu poate găsi scuză el trebuie să reușească. Pentru dânsul nu-l altă scăpare.

Meșteșugul cel mai greu nu acela de a găsi oameni ci acela de a-l face să-și dea toată valoarea pe care pot să o aibă.

A. Gh.

Starea civilă

dela 13 la 22 Sept. 1939

NĂSCUȚI

I. Găneanu, Anica A. Coman, Frăsina N. Ciofoala, Emilia H. Bărliba, I. A. Ungureanu, Ana D. Anghel, Gavril Girovanu, Mihaela Hărtescu, Iife Pascaliu, Maria C. Apostoael, Petru B. Secară.

CĂSĂTORII

Const. Stolniceanu cu Marghloala Pavel, C. Trifan cu Maria Vdovenco, Iosif Martin cu Maria Szas, Teodor Istrate cu Maria Obreja, Const. Bordeanu cu Marloara Radu, Al. Ionescu cu Maria Popa, Gh. Stolan cu Maria Andrieș.

DECESE

Reimhold Gels, Petrache a Petrel V. Corjea, Maria Nicoreescu, Vasilica Cozma, Petru Voatdes N. Turtureanu, Maria Bondeș.

Implinindu-se doi ani dela moartea mult regretatului

Spiru Lalu

fost Senator

D-na Angela Spiru Lalu și D-ra Marie-Yolande Lalu, tica-sa, au făcut un parastas pentru odihna sufletului lui în Biserica Albă din București și în Roma-nați.

Note Bibliografice

Titus Hotnog: Câteva nume topice românești de origine Cumană, 10 pag. în 8°, Iași, extras din Anuarul Liceului Național din Iași pe 1932-33.

D-l T. Hotnog, profesor secundar la Iași, cunoscut ca desăvârșit literat din paginile revistei „Vieța Românească”, publică 7 monografii de nume topice de origine cumană. Toponimia românească, așa de interesantă și totuși așa de puțin studiată, capătă prin micul studiu al d-lui Hotnog un valoros aport.

Iată numele studiate, ca fiind de origine cumană:

Călmățuiu = Nume de părae și apoi de saie. Călmățuiul vine dela Kalma suiu = apă de ră-mășiță, gârâie staționară.

Germătluiu = Nume de părau bogat în bolovan rotunzi.

Tăslu = Nume de părau bogat în praf și nisip.

Derehluiu = Nume de părau ce curge prin locuri lemnoase, păduroase.

Chiuhurul = Nume de părau cu maluri spinoase.

Bahlui = Numele păraului ce curge prin Iași. Ar însemna părau ce curge prin locuri cu vii și grădini.

Vasluiu = Nume de părau care freamătă, care face larmă. Ce bun ar fi un astfel de studiu pentru toponimia județului Neamț, unde sunt nume așa de vechi și de interesante ca origine!

Preocupări Literare, anul IV, nr. 7. Acest număr din frumoasa revistă condusă de profesorul V. V. Haneș, este omagial pentru profesorul P. V. Haneș, leșt de curând la pensie. Se dă o listă a scrierilor mai de seamă a srbătoritului, cuprinzând 15 titluri de studii și cărți. Se

precuvântare, în care d-l N. Cartoian expune planul lucrării. Tot d-sa scrie trei necrologi: Ovid Densușanu, D. Russu, Ștefan Gltxell.

În restul volumului, partea II cuprinde studii și texte: Dan Simonescu și Emil Muracade scriu despre tiparul românesc pentru Arabii în secolul XVIII, sub Constantin Brâncoveanu; d-ra Adri na Camarianu se ocupă de poemele bizantine referitoare la disputele dintre patrupede, păsări, fructe și pești; Emil Trudeanu aduce contribuții la studiul schimburilor culturale dintre Românii și Sârbi din secolele XIV—XVIII; Ion Chifimia studiază cronica lui Ștefan cel Mare, descoperită de O. Gonka; D. C. Amăr scrie despre Kogălniceanu la Berlin.

Volumul se încheie cu o bogată bibliografie a publicațiilor privitoare la cultura noastră veche, dintre anii 1935-37, lucrată sub îndrumarea d-lui profesor N. Georgescu Tistu.

România în fața evenimentelor

Neutralitate deplină și omenie

Preocuparea ultimelor fapte la frontiera de Nord-Est a găsit în același de neînțeles zid al iubirii de Patrie de Tron.

Calmul nostru, certitudinea forțelor noastre armate și locale, au rămas neschimbate.

Evenimentele întâmplate în Polonia, în ziua de 17 Sept., determinat, însă, guvernul român să ceară Statului român, capitalitate, pentru Președintele Republicii și pentru miniștri. Dreptul de a da azil este un drept sfânt, înscris în numai în uzul internațional, ci — dă la începutul inepiturilor — în cartea omului.

Primind pe cei cari cer azil nu însemnează că încalcă nile obiectivității de atitudine. Ci doar că răspunzi literei sacre din această carte omeniei. Primind pe pășant românesc pe conducă-

torii Statului polon, noi continuăm să ne menținem într-o desăvârșită neutralitate.

Lapidarul comunicat al Președinției Consiliului de miniștri român subliniază categoric „pastrarea mai departe a atitudinii de strictă neutralitate față de actualii beligeranți”.

Deasemenea, se accentuează: „Guvernul va continua să vegheze cu tot patriotismul la siguranța și apărarea frontierelor țării”.

Și de data aceasta atitudinea României continuă să se dovedească loială și demnă față de toată lumea.

Neexcluzând nici chiar în aceste zile de fantastice involburări dreptul la viață a omeniei, — continuăm să ne menținem pe aceeași poziție pe care numai interesele superioare ale Patriei ni-o impun: perfectă neutralitate.

DASCALUL

Chip de Dac pogorît de pe în besorelele al cântorului de răz și neam cu rămlenești bălghi, din stralul pe care cu tăta drag îl poartă grăescăteacurile. Drept, ca un brad de pe culmi carpatine, plete de omăt, haină albă, albă, ca și albului, ca și chipul lui — Șerban lat, din care într-o vreme erau năpăstie fluerul, frunza și bolul de pește, sârguitor întru adunarea și propovăduirea conștientă de frumuseți cuprinsă în cântecul poporan. Așa l-am văzut, anul de zile în urmă, pe dascalul acesta de loc din Târlăușii Folticeilor. Atunci, pe coridoarele școlii normale din Iași, el a sune domnesc, numărănd în rândurile directorilor pe un Titu Mateescu — fruntașul țării mlate lumina și bun simț iar în acelea ale școlărilor — vremelnic — și pe dragul conducerii al Humuleștilor și Oamenii, pe Nică a lui Ștefan a Petri Ciobotariu, privirea ulei lăsar student s'a oprit o clipă — în admirație mută, așu pra uau moș în stral național. Și'n ochii lui blăni și luminoși a călît parcă vechiul adevăr grăit de Kiclașan: „Deperțaciunea deperțaciunilor, toate sunt deperțaciuni!”

Pe omul acesta nimeni și nimic nu l'a putut urîl din satul de unde prin el s'au ridicat atâtea oameni vrednici — pe care nu l'a învățat numai buclie și tabelurile de socoteală, ci și acea atât de „rara avis” a creșterii noastre: modestia, dragostea de obștie. — Prin grațul lui așezat și domol grăescă Moldova, din fluerul lui, chibuc, se veselește ori plînge sufletul țărânilor țărăști.

Între țărani și cântec își duce viața — țărani și cântec a rămas. Nici poezii, nici făgădueli, nici dor de țărani orășenești n'au putut cînta sufletul acestui Dac — nu l'au putut îndemna să-și părăsească satul. Sunt ani și ani de când viața lui și a satului lui se amestecă până la confundare. Zilele trecute l-am văzut din nou — într-o regie din țargul acesta — în tovărășia unei fetițe care-l sorbea din ochi — Ca doar dascalul acesta mîmănat este și deschizător de drumuri în viața. — Se apropie deschiderea școlii normale de fete — el înțelega că lile ca totdeauna, prezent, la datorie. Cândva, atunci când l-am văzut totuși oară, om cu suflet mi-a spus povestea de necrezut a acestui dascal. Multă vreme l-am purtat ascuns în fundul de suflet frumusețea vieții și a

chipului — acum — o aștern pe hărțile, așa cum mă pricep, țără ca să am neabută îndrăzneală de a-mi închipui că am realizat un portret al omului acesta, chip ce pare coborît, în vîleașă dintr-o cadă a lui Aurel Băeșu. — În încheiere, țin să spun celor cari-l priveau oarecum nedumeriți, că bătrănul acesta cu suflet vechi tânăr, în costum național, cu plete de omăt și cu șerpar lat, nu-l nimeni altul decât învățătorul pensionar Vasiliu Tătarușii... membru corespondent al Academiei Române. — Iar pe omul acesta, modest cu toată mărșăla lui, îl rog să mă erte dacă am îndrăznit să-l zugrăvesc — mai bine, sau mai rău, după etichetele mele puteri. Il rog să mă erte și să înțeleagă că prea frumoasă și prea bogată în amănunț, a fost clipa în care l-am revăzut pentru că s'a nu încerc a o aștern pe hărțile.

Ion Voaspremie

DELA CĂMINUL CULTURAL CENTRAL AL ORĂȘULUI PIATRA-N.

Joi 21 Septembrie s'a întrunit statul căminului „V. Conta”, de sub președinția d-lui Alexandru Gheorghiu, pentru a rezolva anumite chestiuni urgente, printre care:

S'a desemnat un număr de persoane care vor înlocui în stat, de membrii concentrați sau mobilizabili. 2 A fost cooptat în comitet ed-tui gărzi naționale a F. R. N-ului. 3) S'a discutat problema ajutorării familiilor nevoiașelor a celor concentrați și s'a hotărît facerea unui recensământ al acestor familii, de către o persoană binecunoscută de a situației. 4) S'au desemnat un număr pe persoane, dintre membrii căminelor din oraș, care vor însoți pe delegații Crucii roșii sau al altor societăți de binefacere, care vor primi dela prefectură liste de subscipție pentru colectarea ajutoarelor. 5) Familiile lipsele — de alte confesiuni decât cea ortodoxă, vor fi cercetate și vor primi ajutoare prin comunitatea respectivă.

D-l Alex. Gheorghiu a condus discuțiile cu multă competență și a pus mult suflet pentru organizarea mijloacelor de asistență.

Critici și răspândiri

„Avântul”

Cine sunt asasinii și cum a fost comis atentatul

(Continuare din pag. 1)

de aceasta, el a încredințat restul de 20 grenade și circa 25 pistoale Steyr și Beretta pe care le avea dela Nicolae Dumitrescu, mort în împrejurările cunoscute la explozia din str. Căpitan Oarcă, studentului medicinist Popescu Cezar, originar tot din Ploiești, care se ascundea fiind condamnat la doi ani, în lipsă.

Dumitru Dumitrescu a trecut în Cehoslovacia pe la punctul Siget, condus de un legionar — Popovici din Banat, om al lui Horia Sima, care l-a predat unui contrabandist. Acesta a trecut clandestin pe Dumitrescu într'un sat din Cehoslovacia, încredințându-l unui oarecare Gheorghe, țărăn din satul românesc Apșa.

După două zile Dumitrescu a încercat să treacă frontiera în Germania, dar a fost arestat la graniță, trimis apoi la Praga și eliberat. Dela Praga a revenit la Apșa unde a stat până acum două săptămâni, iar de acolo a coborît la Seghedin pentru a încerca să treacă frontiera în România.

REVENIREA ÎN ROMÂNIA

Cu ajutorul unui cărciumar contrabandist din satul Kubekhaza, a trecut în România, venind la București cu un tren rapid, în ziua de 17 Septembrie. De aici a telefonat lui Popescu Cezar la Ploiești, chemându-l la o întâlnire, a doua zi, lângă biserica Sf. Constantin.

Punerea la cale a atentatului

În ziua de 18, la întâlnire, Dumitrescu a întrebat pe Popescu Cezar ce a făcut în lipsa sa. Acesta a răspuns că păstrează tot armamentul încredințat și că s'a înțeles cu patru camarazi și anume: Popescu Traian, fratele său student Drept, anul IV, Moldoveanu Ion, student Politehnică, Ionescu R. Ion, student Drept și Vasiliu Ion, desenator, toți din Ploiești, pentru a asasina pe Armand Călinescu. A arătat că în prealabil, toți au făcut pe rând recunoașterea terenului și au hotărît să atace mașina Primului ministru cu grenade și pistoale la locul unde s'a și întâmplat asasinatul, în momentul când va veni la prânz acasă.

Dumitrescu Dumitru s'a asociat imediat la plan, propunând însă o modificare, pentru siguranța reușitei: Cumpărarea unei mașini cu care să tamponeze mașina primului ministru, obligându-o să oprească, după care să treacă la acțiune. În consecință Popescu Cezar a plecat la Ploiești unde, cu 34.000 lei înșiși dela Dumitrescu, a pus pe tratele său Traian Popescu și Moldoveanu Ion, să cumpere o mașină dela șoferul Lazăr Țreche, originar din Urziceni.

După convorbire, Dumitrescu a plecat cu un tren noaptea în munți, dormind pe Valea Coștilei până în ziua de 20 Septembrie, când a coborît la Bușteni, pe

seară. Conform înțelegerii, Popescu Traian și Moldoveanu Ion, s'au dus la Bușteni cu mașina și l-au luat. Au plecat spre Ploiești și în noaptea de 20-21, toți trei au dormit în mașină pe câmp, în apropiere de Ploiești. La ora 5 dimineața, au intrat în oraș și trecând pe la casa lui Popescu Cezar, au așteptat ca acesta, ajutat de Moldoveanu, să aducă la mașină grenadele și pistoalele. Au luat și pe Vasiliu Ion și au plecat împreună la București, unde într'un punct fixat dinainte, au găsit pe Ionescu R. Ion. Până la ora 13, eri, ei au ublat cu mașina pe la periferiile Capitalei, iar la acea oră s'au dus în str. Făgăraș care unește strada Virgiliu cu Știrbey Vodă.

În capul strazii, spre Știrbey Vodă, au așteptat, în mașină, până la ora 13 și 35, când mașina Primului Ministru a trecut din oraș spre Cotroceni. Dumitru Dumitrescu care era la volan, a pornit imediat după ea, ajungând-o aproape de întretaerea cu b-dul Carol II în Cotroceni. Acolo a tamponat mașina din față puternic, către aripa dreaptă în spate. Tocmai în acel moment trecea o căruță. Șoferul Primului Ministru, fiind tamponat, n'a putut evita căruța, a lovit-o iar mașina a fost oprită către partea stângă a strazii, oblic pe parcurs, cu capul în bordură.

Atentatul

În același moment au coborît cei 6 asasini din mașină și totodată agentul Androne Radu care stătea lângă șoferul Primului Ministru. Probabil că agentul coborînd și-a dat seama că nu-i un simplu accident și a încercat să scoată revolverul. Unul din asasini l-a și împușcat însă, pe loc. Șoferul mașinei a eșit pe partea din stînga (atentatorii veneau pe partea dreaptă) și a în-

cercat să fugă. Popescu Traian a tras câteva focuri, după el, fără a-l nimeri. Toți apoi, înarmați cu revolverele și cu câte o grenadă sau două în buzunare, au venit la geamurile mașinei, trăgând focuri, pe geamuri, în Primul Ministru. Între timp, au deschis portiera și au continuat să tragă în trupul care deși inert, s'a rostogolit în sânge la picioarele lor, străpuns

de 20 gloanțe care au pătruns în torace, ficat și plămâni și 3 gloanțe în cutia craniană.

LA RADIO

Asasinii mărturisesc că erau hotărîți să se predea, după crimă. Trecând însă pe acolo o mașină particulară, Popescu Traian a strigat celorlalți să meargă la Radio, din str. General Berthelot, oprit sub amenințarea revolverelor și silit să-i ducă la soc. de Radio din str. General Berthelot. Întrînd pe poartă, au întâmpinat rezistența portarului pe care l-au împușcat în picior, au imobilizat sentinela dezarmînd-o și trăgînd focuri de armă, au intrat în sediul societății, pătrunzînd până în sala de emisiune, după ce în trecere au trîntit la pămînt tot personalul întâlnit. În sala de emisiune au oprit orchestra și Popescu Traian a strigat la microfon următoarele cuvinte: „Primul ministru Armand Călinescu a fost omorît. El a fost executat astăzi de o echipă de legionari”. Dumitru Dumitrescu a strigat și el la microfon că sunt fii de

(Continuare în pag. 4-a)

Știri străjerești

1) Se comunică și pe această cale stolurilor de străjeri și școlilor nestrajerite că s'au trimis de Legiunea de străjeri comandanților de cohorte, Programul străjeresc dat de Direcțiunea ludrumărilor din „Straja Țării” pe lunile Sept.—Oct.—Noemb. a. c.

D-nii comandanți de cohorte sunt rugați a le aduce la cunoștința stolurilor din plasa lor, iar d-nii comandanți de stoluri și directori de școli vor cere aceste programe dela Cohorte și anume:

Pentru plășile I. G. Duca și Piatra-N. dela legiunea străjerilor Piatra-N., comandanții de cohorte fiind concentrați.

Pentru plasa Răboeni dela Comand. Cohortel d-l Munteanu N. director șc. prim. Uscăți — Răboeni.

Pentru plasa Broșteni dela Comand. Cohortel d-l Popa Gh. director gimn. Ind. Broșteni.

Pentru plasa Bistrița dela d-l Ursu director șc. prim. nr. 1 băieți Buhuș sau dela d-l Grădinaru director șc. primare Durnești—Costișa.

Pentru plasa Cetatea Neamț dela d-l Tomulescu N. director și comandant stol șc. prim. Nr. 2 băieți Tg. Neamț.

2) Ziua rezervată programului străjeresc este Sămbăta în loc Jola, când tot corpul didactic trebuie să fie prezent la program.

Nu se poate acorda concediu pentru această zi, decât cu înțelegerea și aprobarea legiunii de străjeri pentru școalele de băieți și mixte sau aprobarea legiunii de străjeri pentru școalele de fete.

3) Rapoartele de activitate lunară tipărite pentru stoluri se pot lua dela Legiunea străjerilor la liceul „Petru Rareș”.

4) Atribuțiunile comandanților străjeri — de Centurile — de stol — de Cohorte — de legiune sunt publicate în Buletinul Strajei Țării nr. 5—6 din 1939.

Domnul General Argeșeanu a fost numit Președinte al Consiliului de Miniștri

Domnul General Gabriel Marinescu ministru de interne și D-l General Ilcuș ministru de război

PROCLAMAȚIA GUVERNULUI CĂTRE ȚARĂ

Textul Decretului Regal

PRIMUL CONSILIU DE MINIȘTRI

In urma asasinării d-lui Armand Călinescu, președintele Consiliului de miniștri, ministru de interne și ad-interim la ministerul Apărării Naționale,

Pe baza articolului 46 din Constituțiune. AM DECRETAT ȘI DECRETAM

D. General G. Argeșeanu, fost președinte ad-interim al Consiliului de miniștri, este numit președinte al Consiliului nostru de miniștri.

D. General Gabriel Marinescu, subsecretar de stat pe lângă departamentul Internelor, este numit ministrul nostru secretar de stat la acel departament.

D. General Ion Ilcuș, este numit ministrul nostru secretar de stat la departamentul Apărării Naționale.

Dat în București, la 21 Septembrie 1939.

CAROL

Consiliul de miniștri s'a întrunit Joi la ora 22,30 sub președenția d-lui prim ministru general George Argeșeanu.

D. președinte al Consiliului a dat citire următoarei proclamații în numele Guvernului:

„Țara întreagă este astăzi îndurerată de mișelul asasinat al Președintelui de Consiliu, Armand Călinescu.

„Indignarea împotriva acestui odios asasinat se manifestă puternic din toate unghiurile țării.

Președintele de Consiliu

Armand Călinescu a stat neclintit cu energie înțeleaptă și neșovăită, la postul său de comandă, necrușând nimic pentru binele, liniștea și apărarea patriei. In acest suprem post a fost asasinat.

„Guvernul, în asentimentul unanim al țării, aduce omagiul său cel mai pios celui ce, în vremuri excepționale de grele, a sacrificat pentru țară muncă, inteligență, energie, patriotism și însăși viața.

„Neuitată va fi memoria și faptele acestui mare român.”

„In același timp guvernul a luat toate măsurile necesare pentru aplicarea sancțiunilor exemplare

„Deasemeni, pentru menținerea liniștei, atât de necesară, în aceste momente, guvernul a dat dispozițiuni necrușătoare.

„România va urma mai departe, cu nesdruncinată voință politică sa de pace, străduindu-se să întărească cu toți vecinii raporturi de încredere și de bună înțelegere păstrând o strictă neutralitate în conflictul actual

Cine sunt asasinii

și cum a fost comis atentatul

(Continuare din pag. 3-a)

români din Prahova și au îndeplinit o necesitate dureroasă. Aceste cuvinte nu au fost însă difuzate, deoarece cineva din personalul societății a întrerupt emisiunea. Intre timp, au intervenit soldații din gardă și asasinii au aruncat armele predându-se. Ei au fost aduși la prefectura poliției unde au fost anchetați. Până în prezent nu s'a stabilit dacă ei au mai avut legături și cu alte echipe teroriste similare.

COMPLICII

Cu prilejul cercetărilor s'a mai stabilit că în ultimul moment, de planul atentatorilor mai știau Ovidiu Isaia, fotograf care l-a găzduit pe Ionescu R. Ion

la el în b-dul Brătianu Nr. 24, precum și pe Stănculescu Marin, lăcătuș. Stănculescu a fost trimis joi dimineață de atentatori să recunoască pentru ultima dată terenul, iar după atentat să se retragă. Poliția făcând o descindere la locuința lor din b-dul Brătianu Nr. 24, Ovidiu Isaia, Stănculescu Marin și Paraschivescu Gheorghe student la Politehnică, care se găseau în cameră, s'au bariadat trăgând circa 20 focuri de revolver în poliști. Terminând gloanțele ei au tras asupra lor pentru a se sinucide. Paraschivescu a murit, Isaia a fost transportat la Salvare în stare foarte gravă, iar Stănculescu Marin a fugit. În urmă a fost prins și el.

Fragment din testamentul

foștului prim ministru

Redăm câteva părți din testamentul foștului prim ministru, scris în vara anului trecut: „Rog pe iubitul meu fiu să fie cuminte și să se gândească la numele pe care i-l las și pe care și eu l-am cinstit precum l-am moștenit dela tatăl meu. Il sfătuiesc să îmbrățișeze cariera militară sau magistratura. Să slujească Țara și Tronul cu

credință și devotament așa cum am făcut și eu. Doresc să fiu înmormântat la Curtea de Argeș, alături de părinții mei. Voi fi purtat pe un car îmbrăcat în verdeață și tras de 6 boi, după care să mergă delegații satelor din județul Argeș, pentru care am luptat în viață cu drag.

21 Iulie 1938 București

CÂND VA AVEA LOC INMORMÂNTAREA

In ceea ce privește înmormântarea, guvernul a hotărât ca azi la ora 11 după ce se va oficia slujba în capela spitalului militar, corpul defunctului Armand Călinescu, fostul prim ministru, va fi depus în rotonda Ateneului și va fi expus până Duminică dimineață. In cursul dimineții de Duminică se va oficia un serviciu funebru, în prezența autorităților, după care va fi transportat cu un tren special la Curtea de

Argeș, unde după amiază va avea loc înmormântarea.

Tipografia Românească „GH. ASACHI” Soc. Coop.

execută orice

lucrări tipogra-

fice: registre,

carti, ziare etc.

Atelierele

Plața Tăchel Corbu

ROMÂNIA
Tribunalul Județului Neamț Secția I-a
Extras din

Afișul și publicarea de vânzare
Nr. 3158 din 28 August 1939

In ziua de 3 Octombrie 1939 orele 13 p. m. in pretoriul Tribunalului Neamț, Secția I-a in localul său, situat in orașul Piatra-Neamț Jud. Neamț din St. Lascar Catargiu, se va vinde prin licitație publică, averea imobiliară a debitorului Grigore Marin domiciliat in orașul Piatra-Neamț Județul Neamț, Str. Carol No. 220 de proteste carate, pentru despăgubirea D-lui Herman Velsman de profesune comerciant, domiciliat in orașul Piatra-Neamț, Bulevardul Emil Costinescu.

Averea se compune:

1) Un teren in suprafață de, circa 700 m. p. situat in orașul Piatra-Neamț, Județul Neamț, Str. Carol 220 pe care se afla construite a) o casă de locuit, având la față 2 camere și o marșă, in continuare alte două camere și bucătărie, construite din lemn, acoperită cu tablă, cu pivniță de-deșupt și o cameră; la etaj 2 camere din care una mai mare.

Camerile sunt pardosite cu scânduri și are ușile și ferestrele complete b) in fund se afla construite un atelier, compus din 2 părți, unul pentru fierărie, altul pentru lemnărie, acoperite cu tablă și construit din lemn. c) In fața se mai afla și un șopron acoperit cu tablă.

Intreg imobilul se meștește la fața cu Str. Carol, la fund cu Fanl Alter, de o parte cu Nicolae Bărbieru, și de cealaltă parte cu Bercu Fălnaru.

La fața imobilului este îngrădit cu gard de sârmă.

Licitația pentru vânzarea imobilului din Piatra-Neamț Str. Carol No. 220, va începe de la suma de lei 150.000, redusă cu 25% adică dela suma de lei 112.500 conform jurnalului No. 5598/939 al acestui Tribunal.

Sunt somați toți acei care ar pretinde vre-un drept asupra acestui averi, acoasă in vânzare, ca înalinea Tribunalului să arate pretențiunile lor, sub pedeapsă de a nu li se mai, ține in seamă.

Prim-Președinte,
(ss) GHICULESCU

Șef Portărel,

(ss) J. Gluglea

Doarzul No. 7799/1939.

CITIȚI ȘI RĂSPANDIȚI

Avântul

Pentru mobilizarea agricolă in Jud-Neamț Consfătuirea dela prefectură

Conform dispozițiunilor luate de ministerul Agriculturii și Domeniilor, precum și a unei adrese din partea rezidenței regale a ținutului Prut și in conformitate cu dispozițiunile art. 9, din decretul lege, pentru mobilizarea agricolă, șefii instituțiilor din județ s'au adunat in cabinetul d-lui prefect locot. col. Hociung Eugen, unde s'a constituit comisiunea județiană pentru mobilizarea agricolă după cum urmează: lct. col. Hociung Eugen, prefectul județului; general Gh. Dragu, președintele Camerii de agricultură a jud. Neamț; lct. col. D. Costinescu, comandantul Cercului de recrutare; ing. agr. insp. I. Țapu, secretarul camerii de agricultură; maior Virgil Dărmănescu, comandantul legiunii de jandarmi-Neamț și d-l Ilie Săvescu, președintele federației „Alex. cel Bun”.

Comitetul a desemnat ca secretari de sedință pe d-nii ing. agronom șef N. Aricov și pe Constantin Munteanu, controlor.

D. ing. insp. I. ȚAPU a citit textul decretului lege cu privire la mobilizarea agricolă, dând și cuvenitele explicații, după care comisiunea a luat următoarele hotărâri: pentru a se con-

stitui comitetele comunale agricole, care au îndatorirea să întocmească planurile locale de cultură in timp de război, se va da ordine șefilor de ocoale agricole și pretorilor ca, dimpreună cu primarii comunelor, să facă propuneri pentru desemnarea agricultorului fruntaș al comunei, căruia i se va încredința atribuțiunile de agent agricol, in comitetul comunal. Intre timp se vor cere formularele-tip prevăzute la art. 20 din decretul de mai sus, după care se vor da directive și instrucțiuni comitetelor locale agricole în șefilor de ocoale pentru întocmirea lucrărilor cerute; se va grăbi formarea comitetelor agricole comunale, care să accelereze însemnările grâului de toamnă și arăturile tomatice pentru însemnările de primăvară.

Datorită acestor măsuri și a celor ce vor urma se tinde, și se speră, ca însemnările de grâu să ating neaparat întinderea medie a anilor din urmă, adică cca. 12.000 ha. Pentru aceasta se va întrebuița la maximum tot inventarul agricol aflat in comuni brațele de muncă disponibile.

Dacă aveți nevoie de vreo analiză medicală

Laboratorul VOREL — secția de analize biochimice și de cercetări științifice — anunță că deși d-l Dr. Ilie Micu este concentrat, totuși execută și mai departe, cât se poate de prompt, orice analize medicale. Adresați-vă așa dar cu încredere Laboratorului Vorel pentru analiza de care aveți nevoie (analiza sângelui: reacția Bordet-Wasserman. dozarea ureei, număratoarea globulelor roșii; analiza urinei; analiza sputei ș. a.).

Laboratorul Vorel Siatra-Neamț

Secția de analize medicale